

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)
SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)
SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia [...] 2024 r.,
w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek
uprawniający do przejścia w stan spoczynku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 lutego 2025 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z [...] 2024 r. (dalej: „Uchwała”) w przedmiocie dalszego
zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek uprawniający do
przejścia w stan spoczynku Krajowa Rada Sądownictwa (dalej również: „KRS”,
„Rada”), na podstawie art. 69 § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju
sądów powszechnych (Dz.U. 2024, poz. 334, dalej: „p.u.s.p.”), nie wyraziła zgody na

dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez X. Y. – sędziego Sądu Okręgowego w Gliwicach (dalej: „skarżący”).

Z uzasadnienia Uchwały wynika, że pismem z 4 marca 2024 r. skarżący oświadczył Krajowej Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska sędziego. Do oświadczenia załączono zaświadczenie lekarskie oraz zaświadczenie psychologiczne stwierdzające o zdolności do pełnienia urzędu sędziego, ze względu na stan zdrowia.

Na posiedzeniu [...] 2024 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa podjęcia uchwały o niewyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez skarżącego. W uzasadnieniu stanowiska stwierdzono, że nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające uwzględnienie wniosku. Nie przemawia za tym interes wymiaru sprawiedliwości ani ważny interes społeczny.

W uzasadnieniu Uchwały wskazano, że Rada wzięła pod uwagę opinie Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach, Przewodniczącego XII Wydziału Cywilnego-Rodzinnego w tym sądzie, dane statystyczne dotyczące pracy skarżącego oraz uwzględniła informacje o sytuacji kadrowej w Sądzie Okręgowym w Gliwicach.

Podkreślono, że biorąc pod uwagę sytuację kadrową Sądu Okręgowego w Gliwicach, a także przedłożone dane statystyczne dotyczące pracy skarżącego, nie ma podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez uczestnika postępowania. Rada podzieliła stanowisko zespołu i uznała, że nie istnieje interes wymiaru sprawiedliwości, ani ważny interes społeczny w utrzymaniu sędziego w ramach przydzielonego etatu sędziowskiego w miejsce przeprowadzenia odpowiedniej procedury konkursowej zmierzającej do obsadzenia zwolnionego stanowiska sędziowskiego. Podniesiono, że zasadą i regułą jest obligatoryjne przejście sędziego w stan spoczynku wraz z osiągnięciem określonego wieku. Przejście sędziego w stan spoczynku następuje *ex lege*. Natomiast art. 69 § 1b p.u.s.p. stanowi wyjątek od powyższej zasady, a użyty w nim przez ustawodawcę zwrot „może” oznacza uprawnienie (a nie obowiązek) KRS do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego pomimo ukończenia przez niego 65 roku życia, o ile jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym

interesem społecznym. Zgodnie z przyjętym zatem przez ustawodawcę założeniem, odstąpienie od omawianej zasady musi wynikać z wyjątkowych okoliczności mających szczególnie doniosły charakter. Rada analizowanej sprawie nie dostrzegła wyjątkowych przesłanek pozwalających na uwzględnienie wniosku sędziego X. Y..

W głosowaniu na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa [...] 2024 r., Rada za uwzględnieniem wniosku skarżącego oddała 2 głosy „za” oraz 8 głosów „przeciw”, przy 3 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 13 głosów).

Uchwała KRS z [...] 2024 r. została zaskarżona w całości przez skarżącego.

Uchwale zarzucono naruszenie:

1. art. 180 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy indywidualnej, poprzez jego niezastosowanie i podjęcie uchwały odmawiającej zgody na dalsze zajmowanie stanowiska Sędziego Sądu Okręgowego w Gliwicach;
2. art. 69 § 1b p.u.s.p., co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy indywidualnej, poprzez błędną jego wykładnię i nieuprawnione przyjęcie przez KRS, że ani interes wymiaru sprawiedliwości ani ważny interes społeczny, a w szczególności racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególne sądy, nie przemawiają za tym, abym w dalszym ciągu zajmował stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Gliwicach;
3. art. 29 ust. 2, art. 33 ust. 1 i art. 42 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.k.r.s.”), co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy indywidualnej, poprzez brak właściwego uzasadnienia uchwały i brak poinformowania uczestnika postępowania przez KRS o terminie posiedzenia, na którym rozpatrywana sprawa skarżącego, brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS, brak pouczenia uczestnika postępowania o sposobie wniesienia odwołania od zaskarżonej uchwały, co uniemożliwiło zapewnienie czynnego udziału w postępowaniu.

Skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej Uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ww. organowi;

ewentualnie o:

2. uchylenie zaskarżonej Uchwały w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c. poprzez przyznanie Odwołującemu prawa do dalszego zajmowania stanowiska Sędziego Sądu Okręgowego w Gliwicach do ukończenia 70 roku życia zgodnie z art. 69 § 3 p.u.s.p.

Skarżący wniosł:

1. w oparciu o art. 44 ust. 3 u.k.r.s. w zw. z art. 734, 391 § 1, 398²¹ oraz 388 § 1 k.p.c. o zabezpieczenie roszczenia poprzez wstrzymanie skuteczności Uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia [...] 2024 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiagającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku do czasu prawomocnego rozpatrzenia niniejszego odwołania;
2. z uwagi na możliwość wystąpienia niepowetowanej szkody, o której mowa w art. 388 § 1 k.p.c. o niezwłoczne rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie mając na uwadze osiągnięcie w dniu 27 września 2024 r., wieku 65 lat, co mogłoby utrudnić osiągnięcie celu postępowania w sprawie zainicjowanej odwołaniem w związku zaistnieniem skutku, polegającego na faktycznym przejściu w stan spoczynku sędziego przed rozpatrzeniem jego odwołania od powyższej uchwały KRS.

KRS w datowanej na 26 czerwca 2024 r. odpowiedzi na odwołanie wniosła o oddalenie wywiedzonego odwołania w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie wskazano, odwołujący się nie wykazał, że zaskarżona uchwała została wydana sprzecznie z prawem. Podniesiono także, że Rada nie naruszyła prawa materialnego, jak i przepisów postępowania. Zdaniem KRS dochowano obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy, a w uzasadnieniu wyczerpująco i szczegółowo wskazano motywy, jakimi kierowano się podejmując Uchwałę. W ocenie Rady niezasadny jest także zarzut naruszenia art. 69 § 1b p.u.s.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnosząc się do wniosku o udzielenie zabezpieczenia wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie rozstrzygnięto, iż od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wydanej na podstawie art. 69 § 1b p.u.s.p. przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2021 r., I NZP 3/21). Stosownie zaś do art. 69 § 1b zdanie trzecie p.u.s.p. w przypadku niezakończenia postępowania związanego z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego po ukończeniu przez niego wieku, o którym mowa w § 1, sędzia pozostaje na stanowisku do czasu zakończenia tego postępowania. W niniejszej sprawie wniesienie odwołania spowodowało, że postępowanie nie zostało zakończone. Wobec powyższego skarżący – stosownie do art. 69 § 1b zdanie trzecie p.u.s.p. pozostaje na stanowisku do czasu zakończenia postępowania w sprawie z odwołania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2025 r., I NKRS 58/23; wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2025 r., I NKRS 78/23).

Mając na względzie powyższe uznać należało, że wobec faktu, iż skarżący w dalszym ciągu pełni stanowisko sędziego udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wykonania było bezzasadne i wniosek ten jako taki podlegał oddaleniu.

Przechodząc do oceny zarzutów odwołania wskazać należy, że kognicja Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących odwołań od uchwał KRS w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego ogranicza się do oceny czy zaskarżona uchwała nie jest sprzeczna z prawem. Sąd Najwyższy bada zatem – czy Rada nie przekroczyła swoich ustawowych kompetencji, a podjęte rozstrzygnięcie ma oparcie w przepisach powszechnie obowiązującego prawa. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ocena zasadności podjętej uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego. Rozstrzygnięcie w tym zakresie jest zarezerwowane dla Krajowej Rady Sądownictwa, która za pomocą tego instrumentu wpływa na kształt wymiaru sprawiedliwości w Polsce, w aspekcie dotyczącym stanu kadry sędziowskiej. Sąd Najwyższy nie może zastępować Rady (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2023 r., I NKRS 36/23).

Zgodnie z art. 69 § 1 p.u.s.p. sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Krajowej

Radzie Sądownictwa wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.

W świetle art. 69 § 1b p.u.s.p. Rada może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności, jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów.

Od uchwały Rady wydanej na podstawie art. 69 § 1b p.u.s.p. przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44 ust. 1 p.u.s.p. (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2021 r., I NZP 3/21).

Uchwała w przedmiocie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego – jako uchwała w sprawie indywidualnej, w świetle art. 33 ust. 1 u.k.r.s., podejmowana jest po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Wynika z tego, że Rada w toku rozpoznawania sprawy nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; 2 lutego 2022 r., I NKRS 170/21; 29 marca 2023 r., I NKRS 9/22). Zrealizowanie przez KRS obowiązku wynikającego z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. powinny być możliwe do zweryfikowania po analizie uzasadnienia uchwały Rady.

W niniejszej sprawie zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 u.k.r.s. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że Krajowa Rada Sądownictwa nie odniosła się do treści stanowiska Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach z 3 kwietnia 2024 r., w którym stwierdzono wprost, że: „istnieje potrzeba dalszego zajmowania stanowiska przez Pana sędziego X. Y. w XII Wydziale Cywilnym Rodzinnym. Zwłaszcza, że Pan sędzia jest sędzią z długoletnim stażem, specjalistą

prawa rodzinnego. Od początku zawodowej kariery orzekał w sprawach rodzinnych i opiekuńczych. Skuteczność Pana sędziego w zakresie liczby załatwianych spraw, stabilności orzecznictwa stanowi znaczący wkład w pracę XII Wydziału Cywilnego Rodzinnego oraz osiągnięte przez Wydział wyniki”. Pozytywnie o pracy skarżącego wypowiadała się także Przewodnicząca XII Wydziału Cywilnego Rodzinnego Sądu Okręgowego w Gliwicach.

W odniesieniu do tych okoliczności Rada jedynie zdawkowo wskazała w uzasadnieniu, że „wzięła pod uwagę opinie Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach, Przewodniczącego XII Wydziału Cywilnego-Rodzinnego w tym Sądzie, dane statystyczne dotyczące pracy Pana sędziego oraz uwzględniła informacje o sytuacji kadrowej w Sądzie Okręgowym w Gliwicach”. Podniesiono także, że „w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, biorąc pod uwagę sytuację kadrową Sądu Okręgowego w Gliwicach, a także przedłożone dane statystyczne dotyczące pracy Pana sędziego, nie ma podstaw do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez uczestnika postępowania”.

Analiza uzasadnienia Uchwały przeprowadzona w kontekście zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie daje podstaw do stwierdzenia, że Rada w wszechstronny sposób dokonała oceny wszystkich okoliczności sprawy. Nie uwzględniono przy podejmowaniu uchwały sytuacji kadrowej wydziału, w którym orzeka skarżący, a która uległaby pogorszeniu w wyniku przejścia skarżącego w stan spoczynku. Nie wzięto również pod uwagę niemożliwości zastąpienia skarżącego, wynikającej z przywoływanej już opinii Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach.

Należy przyjąć także, że Rada naruszyła art. 69 § 1b p.u.s.p. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się bowiem, że „uznaniowość Rady jest ograniczona kryteriami wskazanymi *expressis verbis* w art. 69 § 1b p.u.s.p. Na Radzie spoczywa zatem obowiązek uzasadnienia, że interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny wymaga odstąpienia od zasady, względnie tego nie uzasadnia”. (wyrok Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2024 r., I NKRS 100/23). Rada powinna wykazać zatem każdorazowo, w sytuacji, gdy złożony został przez sędziego wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, że interes wymiaru sprawiedliwości lub ważny interes społeczny nie uzasadnia wyrażenia takiej zgody. W niniejszej sprawie, z uzasadnienia Uchwały nie wynika, dlaczego interes wymiaru

sprawiedliwości lub ważny interes społeczny nie uzasadnia dalszego zajmowania stanowiska sędziego przez skarżącego. Nie jest takim uzasadnieniem wskazanie, że interesu wymiaru sprawiedliwości lub ważnego interesu społecznego nie można utożsamiać z dalszym zajmowaniem stanowiska przez sędziego, który osiągnął wiek 65 lat.

Z uwagi na powyższe, zasadny jest również zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 i 3 u.k.r.s. Uzasadnienie zaskarżonej uchwały jest bardzo lakoniczne i nie uwzględnia złożonych w sprawie stanowisk Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach i Przewodniczącej Wydziału, w którym orzeka skarżący. Wprawdzie art. 42 ust. 1 u.k.r.s nie określa wymogów co do treści uzasadnienia, jednak nie oznacza to, że jego treść może być jakakolwiek lub sprowadzać się do przytoczenia brzmienia przesłanek z art. 69 § 1b p.u.s.p. i poprzestaniu na wyłącznie ogólnych stwierdzeniach. Treść uzasadnienia ma wskazywać na okoliczności, które daną decyzję czynią zasadną. Okoliczności takiej nie stanowi sam fakt, że decyzję podjął organ do tego umocowany, ani też samo zapewnienie tego organu o zasadności podjętej przezeń decyzji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 1 lipca 2019 r., I NO 70/19; 2 lutego 2021 r., I NKRS 18/21).

W odniesieniu do argumentacji dotyczącej naruszenia art. 180 ust. 1 Konstytucji RP, odróżnić należy instytucję przejścia w stan spoczynku od pozbawienia statusu sędziego (złożenia z urzędu sędziowskiego). Wskazać bowiem należy, że sędzia w stanie spoczynku nadal pozostaje sędzią, stąd niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 180 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis art. 180 ust. 3 Konstytucji RP nie określa granicy wieku, po osiągnięciu której sędziowie przechodzą w stan spoczynku, pozostawiając ustawodawcy uregulowanie tej kwestii w drodze ustawy. Możliwość „dalszego zajmowania stanowiska sędziego” (tj. po osiągnięciu wieku przejścia sędziego w stan spoczynku) nie stanowi też konstytucyjnie określonego i bezwzględnego prawa osoby powołanej do pełnienia urzędu sędziego, a jest specyficznym środkiem prawnym, pozwalającym Radzie na bieżące reagowanie na aktualne potrzeby wymiaru sprawiedliwości oraz ochronę dobra wymiaru sprawiedliwości (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 1 grudnia 2021 r., I NKRS 62/21; z 21 czerwca 2023 r., I NKRS 30/23).

Zarzut braku zawiadomienia skarżącego o terminie posiedzenia, na którym była rozpatrywana jego sprawa jest niezasadny. Ustawodawca w przepisie art. 29 ust. 2 u.k.r.s. nakłada wprawdzie na Radę obowiązek poinformowania uczestnika o terminie posiedzenia, to nie precyzuje jednak sposobu, w jakim ma nastąpić dopełnienie tego obowiązku. Kwestię tę reguluje § 11 uchwały nr 158/2019 KRS w sprawie Regulaminu KRS z dnia 24 stycznia 2019 r., (M.P. 2019, poz. 192) zgodnie z którym uczestnika postępowania informuje się o terminie posiedzenia, na którym będzie rozpoznawana jego sprawa, poprzez stosowne ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej KRS. Zgodnie z informacją zawartą w Biuletynie Informacji Publicznej KRS, termin posiedzenia, na którym miała być rozpatrywana sprawa odwołującego się, został wskazany 18 kwietnia 2024 r.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ogłoszenie takie pozostaje w zgodzie z celem obowiązku informacyjnego, o jakim mowa w art. 29 ust. 2 u.k.r.s. (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 1 grudnia 2021 r., I NKRS 62/21; z 4 października 2023 r., I NKRS 57/23). Jak słusznie podnosi się, informacji, o jakiej mowa w przepisie art. 29 ust. 2 u.k.r.s., nie można utożsamiać z wezwaniem na posiedzenie Rady ani zawiadomieniem o takim posiedzeniu w znaczeniu, jakie tym instytucjom nadaje Kodeks postępowania cywilnego. Wspomniana informacja nie służy bowiem umożliwieniu uczestnikowi postępowania obowiązkowego lub dobrowolnego stawiennictwa na posiedzeniu tego organu, gdyż poza przypadkami skorzystania przez Radę z możliwości wezwania na posiedzenie celem wysłuchania uczestnika postępowania, posiedzenia Rady odbywają się bez udziału uczestników postępowania (wyroki Sądu Najwyższego: z 4 października 2023 r., I NKRS 57/23; z 1 grudnia 2021 r., I NKRS 62/21; z 13 marca 2019 r., I NO 52/18).

Brak prawidłowego pouczenia skarżącego co do dopuszczalności, terminu i sposobu wniesienia środka zaskarżenia nie ma znaczenia dla rozpoznawanej sprawy. Zarzut skarżącego byłby bowiem uzasadniony, gdyby na skutek owego braku pouczenia nie wniósł do Sądu Najwyższego odwołania lub wniósł je z uchybieniem ustawowego terminu albo złożył wniosek o przywrócenie terminu, co jednak nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie.

W świetle powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.k.r.s., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Zdanie odrębne od wyroku złożył SSN Adam Redzik.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

Zdanie odrębne SSN Adama Redzika

Zdanie odrębne dotyczy kwestii formalnych. Uważam, że wobec treści wskazanych niżej orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Sąd Najwyższy orzekający w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych powinien powstrzymać się od orzekania w sprawach z zakresu odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa.

W uzasadnieniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21 grudnia 2023 r. (C-718), wydanego w następstwie pytania prejudycjalnego skierowanego do TSUE przez skład z moim udziałem, Trybunał stwierdził, że skład pytający (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego) nie ma cechy niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w związku z art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych, a w konsekwencji nie może kierować do Trybunału pytań prejudycjalnych w trybie art. 267 TFUE. Zdaniem Trybunału, pierwotną i zasadniczą przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że organem nominującym przedstawianych Prezydentowi RP kandydatów na sędziów Sądu Najwyższego była Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3 ze zm.). Należy też odnotować wydany niespełna miesiąc wcześniej wyrok pilotażowy Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), w którym zaakcentowano wadliwość ukształtowania organu przedstawiającego Prezydentowi RP kandydatów na sędziów poprzez zbytnie uzależnienie procesu wyłaniania

sędziowskiej jego części (15 sędziów wybranych spośród sędziów) od władzy ustawodawczej i wykonawczej. To w opinii obu trybunałów wpływa na ocenę sądu z udziałem sędziów powołanych przez Prezydenta RP z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w obecnym kształcie jako niespełniającego kryteriów określonych w orzecznictwie ETPCz i TSUE.

W świetle wskazanych wyroków, konieczne jest przeprowadzenie pilnych zmian legislacyjnych, które usunęłyby wskazane przez Trybunały wady formalne dotyczące sądu z udziałem sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Władzy politycznej Rzeczypospolitej Polskiej zakreślono roczny termin (wyrok pilotażowy ETPCz) na przeprowadzenie zmian legislacyjnych. Mimo jego upływu nie doszło do wprowadzenia wskazanych zmian. Pomimo to uważam, że Sąd Najwyższy powinien wstrzymać się z rozpoznawaniem spraw z odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa i zawiesić postępowanie w sprawie.

[SOP]

[r.g.]